

РЕШЕНИЕ

№ 815

гр. София, 20.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-A СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Стела Кацарова

Членове: Галина Ташева
Георги Ст. Чехларов

при участието на секретаря Цветелина П. Добрева Кочовски
като разгледа докладваното от Галина Ташева Въззивно гражданско дело № 20211100512043 по описа за 2021 година

С решение от 12.07.2021 г., постановено по гр. д. № 41806/2019 г. по описа на СРС, I ГО, 31 състав е признато за установено по предявените искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, че Б. Ю. Я., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ж.к. ****, ДЪЛЖИ на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Д-р ****, офис 4, сумата от 23976,29 лв., главница, частична претенция при пълен глобален размер на вземането от 36028,96 лв. по Договор за потребителски паричен кредит № 1867307 от 03.06.2015г., сключен с „УК.Ф.“ ЕАД, вземанията по които са прехвърлени с Индивидуален договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 18.10.2017г., ведно със законна лихва от 08.11.2018г. до изплащане на вземането, както и сумата от 155,82 лева, представляваща лихва за забава за периода от 07.08.2018г. до 08.11.2018г., за които суми е била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. дело № 71535/2018г. по описа на СРС, 31-ви състав, като е ОТХВЪРЛЕН предявеният иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за разликата над уважения размер до пълния предявен размер от 572,81 лв. лихва за забава, частична претенция при пълен глобален размер на вземането от 2654,76 лв., като на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ответникът Б. Ю. Я. е осъден да заплати на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД сумата от 531,80 лева - разноски в заповедното производство, както и сумата от 902,47 лева - разноски в исковото производство, а на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД е осъдена да заплати на ответника Б. Ю. Я. сумата от 5,09 лева – разноски по делото.

Срещу първоинстанционното решение, в частта, с която са отхвърлени предявените искове е депозирана въззивна жалба от „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, както и в частта относно неприсъдените разноски, в която същото се обжалва като неправилно и незаконосъобразно. В жалбата се навеждат доводи, че неправилно и незаконосъобразно

първоинстанционният съд е отхвърлил исковата претенция като е приел, че процесният договор е недействителен, тъй като ГПР е 54,78%, а също така се оспорва решението и в частта относно датата на настъпване на предсрочната изискуемост. Излага се, че са неправилни изводите на съда, че процесният Договор е недействителен на основание чл. 22 от ЗПК, поради неспазване на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, а именно, че ГПР по Договора е над 5 пъти законната лихва. В тази връзка се поддържа, че основни принципи на договорното право при условията на пазарна икономика са свободата на договаряне и равноправното третиране на страните по договорното правоотношение, като спазването на същите е от съществено значение при потребителските договори. Сочи се, че основен нормативен акт в областта на потребителското кредитиране е Законът за потребителския кредит /ЗПК/. Излага се, че процесният договор е сключен на 17.06.2015 г. и съответно приложими за него са разпоредбите на ЗПК в редакцията му от 20.02.2015 г. /следващата редакция на закона е от 28.07.2015 г./. Излагат се съображения, съгласно чл. 19, ал. 2 ЗПК, в редакцията му към 20.02.2015 г., ГПР по кредита се изчислява по формула, съгласно приложение № 1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания, като от посочената формула било видно, че изчисляването му е значително по-сложно от разделянето на общата дължима сума спрямо главницата.

На следващо място в жалбата се навеждат доводи, че правата по цесията преминават върху цесионера със сключването на договора за прехвърляне на вземането, но прехвърлянето има действие спрямо третите лица и длъжника от деня, в който му е съобщено от предишния кредитор за цесията съгласно чл. 99, ал. 4 ЗЗД, както и че в закона липсва забрана цедентът да делегира правата си по уведомяване на длъжника за извършената цесия, какъвто се сочи, че е и настоящият случай. В тази връзка се излага, че по делото е било представено пълномощно от законния представител на цедента-кредитор, с което цесионерът-ищец е бил надлежно упълномощен да уведоми длъжника от името на цедента за извършеното прехвърляне на вземането. Сочи се, че в Рамковия договор за цесия, а в последствие и в индивидуалния договор за цесия, Цедентът и Цесионерът са договорили, че предмет на цесията са задължения с над 180 дни просрочие, от което следва, че цедентът не е обявявал предсрочна изискуемост на задълженията по процесния договор, а е продал същите като просрочени. Поддържа се, че ответникът е бил уведомен за предсрочната изискуемост от цесионера „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД заедно с уведомяването за цесията, тъй като на гърба на изпратените уведомления се съдържал изричен текст за обявяването на предсрочната изискуемост. В тази връзка се излага, че на ответника е връчено уведомлението за цесия и за предсрочната изискуемост със залепване на уведомлението на 07.08.2018 г., чрез ЧСИ Неделчо Митев и на основание чл. 47, ал. 5 от ГПК е получено на 21.08.2018 г.. Поддържа се, че връчването е направено на основание чл. 18, ал. 5 ЗЧСИ, в редакцията ѝ към 27.10.17 г., съгласно която ЧСИ може да връчва всякакви покани, съобщения и отговори във връзка с гражданскоправни отношения, а по разпореждане на съда - съобщения и призовки по граждански дела. Поддържа се, че уведомленията за цесия и за предсрочна изискуемост са надлежно връчени на ответника на основание чл. 47, ал. 5 от ГПК, като с получаването на книгата същият се счита, че е уведомен за цедирането на задълженията му и за предсрочната изискуемост на задълженията му на 21.08.2018 г., преди подаването на Заявлението по чл. 410 от ГПК. В жалбата се сочи също така, че заверено копие от изпратените до ответника уведомления са представени и към исковата молба, като е поискано от съда същите да бъдат връчени ведно с исковата молба на ответника. Поддържа се, че следва да се вземе предвид и обстоятелството,

че с назначаването на особен представител на ответниците е налице представителство по закон, като за да се стигне до назначаването на такъв следва, че съдът е приел, че книгата по делото са надлежно връчени на ответника на основание чл. 47, ал. 5 от ГПК. Излагат се доводи, че по силата на законоустановената фикция с получаването на копия от исковата молба и приложенията към нея по реда на чл. 47 от ГПК, ответникът е уведомен за цедирането на задължението му и за предсрочната изискуемост на задълженията му и с исковата молба. На отделно основание се поддържа, че в резултат на назначаването на особен представител на ответниците по делото, исковата молба и приложенията към нея са връчени и на особения представител.

Предвид изложеното, жалбоподателят моли съда да отмени решението в обжалваната му част, като неправилно и незаконосъобразно и вместо него да постанови друго, с което да уважи изцяло предявения иск, както и да присъди изцяло направените разноски. Претендира за разноските и във въззивното производство.

По въззивната жалба на ищеца „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД е подаден писмен, в срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК от насрещната страна по нея Б. Ю. Я. – ответник по делото, чрез пълномощника му адв. М. Р., в който жалбата се оспорва като неоснователна. В тази връзка се навеждат доводи, че са правилни изводите на съда, че волеизявлението за обявяване на кредита за предсрочно изискуем и съобщението за извършената цесия не са достигнали до ответника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение. Излага се, че в случая нито със заявлението, нито в исковото производство по чл. 422 ГПК, ищецът не е представил изявление за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, за да може да претендира заплащане на цялата сума по договора. Поради изложеното се поддържа, че предвид ненастъпване на последиците от предсрочната изискуемост, вземането не е възникнало и изискуемо в претендирания размер. На следващо място се сочи, че правилно е било прието от съда, че е нарушено изискването, установено в чл. 19, ал. 4 ЗПК, според което ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения, като поддържа, че клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4 са нищожни на основание чл. 19, ал. 5 ЗПК. В тази връзка, моли въззивния съд да отхвърли подадената въззивна жалба като неоснователна.

Срещу първоинстанционното решение, в частта, с която са уважени предявените установителни иски е депозирана и въззивна жалба от Б. Ю. Я. /ответник по делото/, с която същото се обжалва неправилно и незаконосъобразно. Навеждат се доводи, че са неправилни и незаконосъобразни изводите на първоинстанционния съд относно редовността на уведомяването за цесията. Излагат се съображения, че новият кредитор на вземанията „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД не е представил доказателства за уведомяване на длъжника по чл. 99, ал. 3 от ЗЗД. Поддържа се, че съобразно правомощията му, уредени в ЗЧСИ, частният съдебен изпълнител не може валидно да връчва книжа, нито да се счита за редовно неговото връчване по реда на чл. 37-58 ГПК, тъй като нормата на чл. 592, ал. 2 ГПК императивно урежда, че връчването на такива съобщения е от компетентността на нотариус. На следващо място се излага, че към исковата молба не е представено уведомление на цедента до длъжника за прехвърляне на вземането, поради което не може да се приеме, че с връчване на препис от исковата молба, която изхожда от новия кредитор - цесионера по предявен иск срещу длъжника, цесията е надлежно съобщена. Поддържа, че исковата молба няма характер на съобщение на цедента до длъжника за извършеното прехвърляне на вземането, поради което и съгласно чл. 99, ал. 4 ЗЗД, следва да се приеме, че цесията не е съобщена на длъжника и няма действие спрямо него.

В жалбата се излагат доводи, че съобразно т. 18 от ТР № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, правото на кредитора да обяви кредита за предсрочно изискуем следва да е упражнено преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, като кредиторът трябва да е уведомил длъжника за обявяване на предсрочната изискуемост на кредита. В тази връзка се твърди, че ищецът по делото не е установил факта на отправено от банката или цесионера волеизявление за упражняване на това право, в което недвусмислено да е изразена волята на кредитора, че трансформира цялото задължение по договора в предсрочно изискуемо, поради неплащане. Излага се, че длъжникът не е уведомен за предсрочната изискуемост преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение. От изложеното следвало, че въпреки, че към датата на подаване на заявлението за издаване заповед за изпълнение са били налице предпоставките за трансформиране на вземането по процесния договор за кредит в предсрочно изискуемо, тъй като е било налице спиране на плащанията, това не се е осъществило, тъй като длъжникът не е бил уведомен за това обстоятелство преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение - 12.04.2019г. Навеждат се доводи, че в конкретния случай, нито със заявлението за издаване на заповед за изпълнение, нито с исковата молба по делото, кредиторът е упражнил правото си да иска принудително изпълнение на непогасеното си вземане, поради което длъжникът не е узнал за допуснатото изпълнение, от което следва извод, че задължението за остатъка от кредита, така, както е заявено, не може да се счита за изискуемо към момента на заявлението. Поради изложеното се моли съда да отмени първоинстанционното решение в обжалваната част и да постанови друго, с което да отхвърли предявения иск.

В законоустановения срок по чл. 263, ал. 1 ГПК е депозиран отговор на въззивната жалба от насрещната страна по нея „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, в който същата се оспорва като неоснователна и необоснована. Поддържа се, че наведените във въззивната жалба доводи са неоснователни по изложени съображения за това в подадения отговор, поради което се моли, въззивния съд да остави без уважение въззивната жалба на ответника Б. Ю. Я. като неоснователна. Претендират се разноси за въззивното производство.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивните жалби са подадени в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, изхождат от легитимирани страни и са насочени срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което са процесуално допустими.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалвана му част, като по останалите въпроси – по правилността на фактическите и правни констатации само въз основа на въведените във въззивната жалба оплаквания.

При извършена служебна проверка въззивният съд намира, че обжалваното първоинстанционно решение е валидно и процесуално допустимо, като при постановяването му не е допуснато нарушение на императивни материалноправни и процесуалноправни норми.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е и правилно, като фактическите и правни констатации на въззивния съд съвпадат с направените от районния съд в атакувания съдебен акт, поради което и на основание чл. 272 от ГПК, настоящият

състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Във връзка с изложените във въззивните жалби доводи, следва да се добави следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с предявени установителни искиове с правно основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД от „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД срещу Б. Ю. Я. за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца следните суми: 23 976,29 лв. - главница, частична претенция при пълен глобален размер на вземането от 36 028,96 лв. по Договор за потребителски паричен кредит № 1867307 от 03.06.2015г. и договор за цесия от 18.10.2017 г., ведно със законна лихва от 08.11.2018г. до изплащане на вземането; 572,81 лв.-лихва за забава, частична претенция при пълен глобален размер на вземането от 2654,76 лв. за периода от 07.08.2018г. до 08.11.2018г., за които суми е била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. дело № 71535/2018г. на СРС, 31 с-в.

При съвкупна преценка на събраните доказателства първоинстанционният съд след правилно установена фактическа обстановка обосновано е приел, че страните са били валидно обвързани от Договор за потребителски паричен кредит № 1867307, одобрен на 03.06.2015 г. и подписан на 17.06.2015 г., сключен между „У.К.Ф.“ ЕАД и Б. Ю. Я., по силата на който на ответника е предоставен кредит в размер на 40 000 лева, с уговорена такса за разглеждане на кредита в размер на 1200 лева срещу задължението на същия да я върне на 120 месечни вноски при договорна лихва от 7.99 %. От представения Договор за потребителски кредит се установява, че посочената общо дължима сума от потребителя в размер на 61 912,32 лева. Съгласно договора ГЛП е в размер на 7,99%, ГПР е 9,76%, пазарен лихвен индекс - 0,57%, брой месечни вноски - 120; месечна сума - 515,93 лева.

Правната регламентация на спорните правоотношения се намира в закона за потребителския кредит /ЗПК/, както правилно е било преценено и от СРС, чиито специални изисквания относно действителността на договора в случая са били изпълнени: договорът е сключен в изискуемата писмена форма, съдържа лихвения процент (7.99 %) и условията за прилагането му, посочен е и годишният процент на разходите по кредита /ГПР/, както и общата сума, дължима от потребителя, изчислена към момента на сключване на договора; изготвен е погасителен план, предвидена е възможността на потребителя да се откаже в определен срок. Поради това изцяло следва да бъде споделен изводът на СРС, че в конкретния случай са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 ЗПК, поради което процесният договор за потребителски кредит не е недействителен по смисъла на чл. 22 ЗПК.

Спорен по делото е въпросът дали определеният ГПР по процесния договор е формиран в противоречие с императивната норма на чл. 19, ал. 4 от ЗПК.

При преценка съответствието на спорната договорна клауза с императивните правила в закона, следва да се вземат предвид мотивите на ТР № 1/2009 г., на ОСТК на ВКС, в които се приема, че автономията на волята на страните да определят свободно съдържанието на договора е ограничена от разпоредбата на чл. 9 ЗЗД по отношение на съдържанието на договора, което не може да противоречи на повелителни норми на закона, а в равна степен и на добрите нрави. Добрите нрави са морални норми, на които законът е придал правно значение, те не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях.

Императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, според която годишният процент на разходите не може да бъде по - висок от пет пъти размера на законната лихва по

просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, е в сила от 23.07.2014 г. и е приложима по отношение на процесния договор за потребителски кредит, който е сключен на 17.06.2015 г. В тази връзка, въззивният съд намира за неоснователни доводите във въззивната жалба за неприложимост на посочената норма към процесния договор за потребителски кредит, с твърдения за това, че приложими спрямо него били разпоредбите на ЗПК, в редакцията му от 20.02.2015 г., съгласно която ГПР се изчислявала по формула съгласно приложение № 1.

Към датата на сключване на договора за потребителски кредит размерът на законната лихва е 10 % при основен лихвен процент, определен от БНБ 0,1 %, плюс 10 пункта отгоре. В случая, формално определения в договора размер на ГПР - 9,76 % не надвишава пет пъти размера на законната лихва. Същевременно, видно от параметрите на процесния договор е, че освен заплащането на 7,99 % възнаградителна лихва, е предвидено и заплащането на такса за разглеждане на кредита в размер на 1200 лева, както и застрахователна премия 1773,60 лв. Настоящият съдебен състав приема, че уговорените в процесния договор такса за разглеждане на кредита в размер на 1200 лева и застрахователна премия следва да бъдат включени при изчисляването на годишния процент на разходите - ГПР /индикатор за общото оскъпяване на кредита/ - чл. 19, ал. 1 и 2 ЗПК, който съобразно правилото на чл. 19, ал. 4 ЗПК не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България /основен лихвен процент плюс 10 %/, което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума, а клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни - чл. 19, ал. 5 ЗПК. Този извод следва от дефиницията на понятието "общ разход по кредита за потребителя", съдържаща се в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, според която това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия; общият разход по кредита за потребителя не включва нотариални такси.

В конкретния случай следва да се вземе предвид, че общото задължение на ответника по процесния договор за кредит е в размер на 61 912,32 лв., от които чистата заемна стойност е в размер на 40 000 лв., а начислената възнаградителна лихва по договора за кредит е в общ размер на 18 938,72 лв. В тази връзка, въззивният съд намира, че като се вземат предвид общият размер на таксата за разглеждане на кредита в размер на 1200 лева, застрахователната премия от 1773,60 и начислената договорна лихва – 18 938,72 лева и при съпоставка на същите с размера на главницата по договора за кредит от 40 000 лева, следва извод, че всички разходи по кредита са в размер от 54,78 % и съответно надвишават предвиденото ограничение. Съгласно чл. 19, ал. 5 ЗПК, клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни - чл. 19, ал. 5 ЗПК. Поради изложеното, въззивната инстанция намира, че клаузата от договора за ГПР надвишаващ определения в чл. 19, ал. 4 ЗПК размер се явява недействителна на основание чл. 19, ал. 5 ЗПК, както правилно е било прието и от СРС. Доколкото, обаче, съдът не е сезиран по делото с претенция за възнаградителна лихва, нито е предявена претенция за възражение за прихващане, респ. насрещен иск за платени суми въз основа на нищожни клаузи, а са налице единствено

оплакване за това, посочените по-горе правни изводи са явяват ирелевантни. В този смисъл, събраните суми въз основа на нищожни разпоредби на договор представляват недължимо платени суми при начална липса на основание и могат да бъдат разглеждани само при предявен самостоятелен иск по чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД или при релевирано възражение за прихващане, каквито, обаче в случая не са предявени за разглеждане.

По отношение на релевираните във въззивната жалба възражения на ответника, че не е бил уведомен за настъпилата предсрочна изискуемост, съдът намира следното:

Съгласно т. 18 от Тълкувателно решение № 4/2013 г. на ВКС по тълк. дело № 4/2013 г., ОСГТК, в хипотезата на предявен иск по чл. 422, ал. 1 ГПК за вземане, произтичащо от договор за банков кредит с уговорка, че целият кредит става предсрочно изискуем при неплащането на определен брой вноски или при други обстоятелства, и кредиторът може да събере вземането си без да уведоми длъжника, вземането става изискуемо с неплащането или настъпването на обстоятелства, след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост. В хипотезата на предявен иск по чл. 422, ал. 1 ГПК вземането, произтичащо от договор за банков кредит, става изискуемо, ако кредиторът е упражнил правото си да направи кредита предсрочно изискуем. Ако предсрочната изискуемост е уговорена в договора при настъпване на определени обстоятелства или се обявява по реда на чл. 60, ал. 2 от Закона за кредитните институции, правото на кредитора следва да е упражнено преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, като кредиторът трябва да е уведомил длъжника за обявяване на предсрочната изискуемост на кредита.

Постановките на ТР № 4/2013 г. на ВКС по тълк.дело № 4/2013 г., ОСГТК, са приложими и по отношение на договора за потребителски кредит, съдържащ уговорка за автоматична предсрочна изискуемост, която не е обявена по надлежния ред преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение /в този смисъл Решение № 123 от 09.11.2015 г. на ВКС по т. д. № 2561/2014 г., II т. о., и Решение № 114 от 07.09.2016 г. на ВКС по т. д. № 362/2015 г., II т. о./.

В контекста на изложеното, въззивният съд приема, че предсрочната изискуемост не би могла да настъпи по начина, предвиден в чл. 12, ал. 2, б. „а“ от Общите условия, неразделна част от договора за кредит, като последица единствено от забавата в плащането на дължимите суми по кредита, продължила повече от 60 календарни дни, респ. при неплащане на две последователни погасителни вноски по кредита, ако не е изпълнено изискването за уведомяване на титуляра по кредита /ответникът по делото/.

В настоящия случай, както в подаденото заявление, така и в исковата молба ищецът се позовава на настъпила предсрочна изискуемост, осчетоводена на 07.08.2018г.

От представеното към исковата молба писмо с изх. № УПЦ-П-УКФ/1867307, изпратено от „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД до длъжника Б. Ю. Я. на адрес: гр. София, ж.к. ****, се установява, че в същото е посочено, че размерът на задължението към 24.10.2017г. възлиза на 37 994,29 лева, включително и лихва за просрочие. Изрично на гърба на уведомлението е посочено, че поради просрочие и неплащане на погасителните вноски по договора, всички вземания са станали изискуеми в пълен размер, считано от 18.10.2017г. Видно от приложеното известие за доставяне писмото се е върнало като непотърсено. Писмото е изпратено и чрез ЧСИ Неделчо Митев, като връчителят е събрал сведения, че лицето не живее на адреса, продали са жилището по сведения на г-жа СтоЯ.а от ап. 139. На 07.08.2018г. е залепено уведомление на вратата на ап. 140, а също така е пуснат и екземпляр

в пощенската кутия на ап. 140.

Съгласно приетото в т. 1 от Тълкувателно решение № 8/2017 г. на ВКС по тълк. дело № 8/2017 г., ОСГТК, е допустимо предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост да бъде уважен само за вноските с настъпил падеж, ако предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК. В мотивите на посоченото тълкувателно решение е прието, че решението на съда трябва да отразява правното положение между страните по делото, каквото е то в момента на приключване на съдебното дирене в съответната инстанция, което задължава съда да вземе предвид и фактите, настъпили след предявяване на иска, ако те са от значение за спорното право, било защото го пораждат или защото го погасяват, съгласно чл. 235, ал. 3 ГПК.

Същевременно, съобразно приетото от ВКС в Решение № 10/25.02.2020г. по т. дело № 16/2019г. на ВКС, II т.о. и в Решение № 60009 от 2.06.2021 г. на ВКС по т. д. № 2891/2019 г., II т.о., разбиране, съдът, разглеждащ установителния или осъдителния иск по реда на чл. 415, ал. 1 и чл. 422, ал. 1 ГПК, не е обвързан от фактическото положение към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК, тъй като моментът, към който се установява съществуването на вземането, е моментът на приключване на съдебното дирене в исковия процес, без значение дали предявеният иск е установителен или осъдителен, бъде установено, че потестативното право на кредитора да направи кредита предсрочно изискуем не е надлежно упражнено преди подаване на заявлението, но упражняването на това право се осъществи в исковото производство, не може да се отрече настъпването на изискуемостта на вземането, следва да се приеме, че предсрочната изискуемост е обявена на ответника по делото е връчването на препис от исковата молба и приложенията към нея.

Обявяването на кредита за предсрочно изискуем може да бъде извършено в хода на исковото производство, образувано по чл. 422, ал. 1 ГПК. Изявлението на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем може да бъде инкорпорирано в исковата молба или в отделен документ, който е представен като приложение към исковата молба. В тези случаи изявлението поражда правни последици с връчването на препис от исковата молба с приложенията към нея на ответника, ако са налице предвидените в договора обективни предпоставки за загубване преимуществото на срока.

Според константната съдебна практика предсрочната изискуемост на договора за кредит може да бъде обявена със самата искова молба, с която се претендират последиците от тази изискуемост или с приложен към исковата молба документ. В тези случаи предсрочната изискуемост настъпва от момента на връчването на исковата молба на ответника, като връчването на упълномощен представител също поражда такива последици. Доколкото правомощията на упълномощения процесуален представител на страната са идентични с тези на особения представител по чл. 47 от ГПК връчването на исковата молба или документът, с който се обявява предсрочната изискуемост на този представител има същите последици както връчването на упълномощен такъв, в който смисъл е решение № 198/18.01.2019 година, постановено по т. д. № 193/2018 г. и решение № 86/27.10.2020 г., постановено по т. д. № 2118/2019 г., двете по описа на ВКС, ТК, I т. о., определение № 562 от 06.07.2022 г. по гр. д. № 3238/2021 г., IV г.о. на ВКС. В тази връзка, връчването на всички книжа по делото на ответника е надлежно, ако е направено на особения представител по чл. 47, ал. 6 ГПК и от този момент се пораждат свързаните с факта на връчване правни

последници. Упражняването на това потестативно право на банката и в този смисъл настъпването на предсрочната изискуемост на кредита в хода на исковото производство представлява факт от значение за съществуването на претендираното право на вземане за главница и възнаградителна лихва, който следва да бъде взет предвид от съда на основание чл. 235, ал. 3 ГПК в рамките на претендираните суми - виж например Решение № 86 от 27.10.2020 г. на ВКС по т.дело № 2118/2019 г., I т. о., ТК.

В настоящия случай, ищецът не е ангажирал доказателства, че ответникът е бил надлежно уведомен за предсрочната изискуемост преди подаване на заявлението по чл. 410 ГПК, доколкото представените писма не са връчени на ответника, но в исковата молба и в приложените документи е налице ясно позоваване на настъпила предсрочна изискуемост, поради което с връчването на препис от исковата молба и приложенията към нея ответникът е бил уведомен за настъпилата предсрочна изискуемост. С оглед дадените разяснения от ВКС, обявяването на кредита за предсрочно изискуем в исковото производство представлява правнорелевантен факт, който трябва да бъде съобразен от съда на основание чл. 235, ал. 3 ГПК, поради което и релевираните възражения във въззивната жалба на ответника са неоснователни.

От заключението на вещото лице се установява, че по кредита са отчетени плащания в общ размер на 10764,60 лева, от които от застрахователя по кредита са постъпили плащания в размер на 6138,78 лева. Последното отчетено плащане преди цесията от ответника е от 11.08.2017г., а след цесията били установени още две плащания в общ размер от 760 лева от 30.10.2017г. и 14.12.2017г. Вещото лице е посочило, че поради промяна в приложимия ГЛП по кредита, приложения към договора първоначален погасителен план е актуализиран, като същият е действал до 01.04.2016г. От заключението на експертизата се установява, че към датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК, общият размер на непогасената главница е 36 028,96 лева, формирана, както следва: 41 000 лева - 5171,04 лева погасена главница.

Във връзка с изложеното, настоящият състав намира, че с оглед на установените посредством заключението от експертизата плащания, следва да се приеме, че в случая са налице обективните предпоставки за настъпване на предсрочната изискуемост, доколкото след 14.12.2017 г. не са били установени извършени плащания от страна на ответника, т.е. са настъпили предпоставките на чл. 12, ал. 2, б. „а“ от Общите условия за обявяване на кредита за изцяло предсрочно изискуем. Следователно, въззивния съд намира, че по делото са установени всички предпоставки за обявяване на кредита за предсрочно изискуем към датата на получаване на препис от исковата молба, като към момента на приключване на съдебното дирене пред настоящата инстанция останалата неизплатена главница е в размер от 36 028,96 лева.

Спорен по делото е и въпросът дали ищецът е материално легитимиран кредитор на вземанията по процесния договор за потребителски кредит, доколкото във въззивната жалба на ответника са релевирани възражения, че същият не е бил уведомен за извършената цесия. По така наведените възражения, въззивният съд намира следното:

От представения по делото Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от 20.12.2016г., Индивидуален договор за продажба и прехвърляне на вземания от 18.10.2017г., както и Приложение № 1 към него се установява, че „У.К.Ф.“ ЕАД е прехвърлило на ищцовото дружество вземания, сред които и тези по сключения е ответника договор.

Видно от представеното Пълномощно от 20.12.2016г., цедентът „У.К.Ф.“ ЕАД е упълномощил цесионера „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД да уведомява съгласно разпоредбата на чл. 99, ал. 3 ЗЗД от името на „У.К.Ф.“ ЕАД всички длъжници по всички вземания, които дружеството е прехвърлило на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД с Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от 20.12.2016г.

Представено е и потвърждение за извършената цесия на парични вземания на основание чл. 99 ЗЗД от „У.К.Ф.“ ЕАД, както и пълномощно от 18.10.2017г., с което „У.К.Ф.“ ЕАД е упълномощило „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД да уведомява съгласно разпоредбата на чл. 99, ал. 3 ЗЗД от името на „У.К.Ф.“ ЕАД всички длъжници по всички вземания, които дружеството е прехвърлило на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД с Договор за продажба на вземания от 18.10.2017г.

По делото не са налице данни, а също и представени доказателства за това, че е налице надлежно връчване на съобщение от цесионера на длъжника за извършеното прехвърляне на вземането преди образуване на исковото производство. В тази връзка във въззивната жалба на ответника се поддържа, че не е налице надлежно уведомяване на длъжника за извършената цесия, поради което същата не е произвела действие по отношение на него.

Действително, за да има действие извършеното прехвърляне на вземането по отношение на длъжника, законодателят е посочил, че договорът за цесия следва да бъде съобщен на същия от предишния кредитор /цедента/ - чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Законът не урежда изрично начина, по който следва да бъде извършено уведомяването на длъжника по чл. 99, ал. 3 ЗЗД, а само установява, че това е задължение на предишния кредитор /цедент/. Самото уведомяване като правно-релевантен факт не е основание да се приеме, че липсата му пречатства изискуемостта и дължимостта на вземането. Уведомяването има за цел да извести длъжника за промяната на кредитора, т.е. на лицето, на което следва да се престира паричното задължение, за да се счита, че длъжникът изпълнява точно. Липсата на уведомяване е от значение като факт, че доколкото длъжникът е престирачел чрез плащане на паричното задължение на предишния кредитор /цедент/, то не може да му се вмени неизпълнение на задължението спрямо новия кредитор.

Въззивният съд намира за неоснователни оплакванията във въззивната жалба на ответника, че цесията не е породила действие по отношение на него, поради неспазване на изискването на чл. 99, ал. 3 и, ал. 4 ЗЗД, същата да му бъде съобщена от предишния кредитор – цедента. Видно от представеното пълномощно, изходящо от цедента, същият е упълномощил цесионера да уведоми длъжника за извършената цесия по чл. 99, ал. 3 ЗЗД. По силата на принципа на свободата на договарянето (чл. 9 ЗЗД) няма пречка старият кредитор да упълномощи новия кредитор да съобщи на длъжника за цесията, като такова упълномощаване не противоречи на целта на разпоредбите на чл. 99, ал. 3 и, ал. 4 ЗЗД. От друга страна, при отсъствието на специални изисквания в закона за начина на уведомяване на длъжника за цесията, съобщението до него следва да се приеме за надлежно и когато изходящото от цедента уведомление му е връчено като приложение към исковата молба, с която цесионерът е предявил иск за изпълнение на цедираното вземане. По делото се установи, че въз основа на посоченото изрично пълномощно цесионерът е изпратил уведомително писмо до кредитополучателя за осъществяването на смяна на кредитора, приложено към исковата молба. Получаването на уведомлението за цесията в рамките на исковото производство с връчване на приложенията към исковата молба доказателства, едно от които е изходящото от цедента или неговия пълномощник съобщение по чл. 99, ал. 3 и

ал. 4 от ЗЗД не може да бъде игнорирано, в който смисъл е и постановената по реда на чл. 290 ГПК съдебна практика, обективирана в Решение № 123/24.06.2009 г. по т.д. № 12/2009 г. на ВКС, II т.о., Решение № 3/16.04.2014 г. по т.д. № 1711/2013 г. на ВКС, I т.о..

Настоящият състав споделя изцяло възприетото в цитираната съдебна практика, съгласно която цесията следва да се счете за надлежно съобщена на длъжника и тогава, когато изходящото от цедента уведомление е връчено на длъжника като приложение към исковата молба, с която новият кредитор е предявил иска си за изпълнение на цедираното вземане. Като факт, настъпил в хода на процеса и имащ значение за съществуването на спорното право, получаването на уведомлението от длъжника, макар и като приложение към исковата молба на цесионера, следва да бъде съобразено от съда при решаването на делото, с оглед императивното правило на чл. 235, ал. 3 от ГПК. С оглед изложеното, въззивният съд приема, че уведомлението от цесионера за сключения договор за цесия с предмет процесното вземане представлява приложение към исковата молба, което е било надлежно връчено на ответника с връчване на препис от исковата молба и приложенията към нея, поради което е ирелевантно дали предходното уведомяване е достигнало до знанието му. Съгласно чл. 26, ал. 1 ЗПК, кредиторът може да прехвърли вземането си по договор за потребителски кредит на трето лице само ако договорът за потребителски кредит предвижда такава възможност. В конкретния случай разпоредбата на чл. 12, ал. 6 от Общите условия предвижда, че УКФ може по всяко време да прехвърли правата си по договора за кредит на трети лица или част от него, заедно с дължими лихви, такси, комисионни и други разноси, като уведоми потребителя писмено за това в съответствие със закона. Приложените Общи условия са подписани от потребителя и са приложими към процесния договор, т.е. страните са постигнали изрично съгласие, обективирано в цитираната клауза от Общите условия, че кредиторът има право да прехвърли по всяко време правата си по договора.

С оглед спорния предмет във въззивното производство, настоящият състав намира, че са налице всички материалноправни предпоставки за уважаване на предявения иск, като искът за главница е основателен за предявения му размер от 23 976,29 лева, доколкото от заключението на експертизата се установи, че общият дължим размер на главницата е 36 028,96 лева, поради което предявеният иск е основателен и доказан до размера, за който е бил уважен от СРС. Върху посочената главница се дължи и законна лихва, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 08.11.2018 г. до окончателното изплащане на вземането.

Настоящият състав споделя и изводите на СРС относно предявения иск за лихва за забава. В тази връзка, доколкото съдът приема, че предсрочната изискуемост на процесния договор за кредит е настъпила в хода на процеса с връчване на препис от исковата молба, то за процесния период, за който се търси лихва за забава, а именно 07.08.2018г. до 08.11.2018г., ответникът е дължал лихва единствено върху просрочените месечни вноски, а не и върху предсрочно изискуемата главница.

Ищецът е претендирал лихва за забава в размер на сумата от 572,81 лв. за периода от 07.08.2018 г. до датата на подаване на заявлението в съда на 08.11.2018 г. Дължимото от ответника обезщетение за забавено плащане на задължението, изчислено от първоинстанционния съд по реда на чл. 162 ГПК и използвайки таблица № 6 от експертизата е в размер на 155,82 лева, както по същество е приел СРС. В тази връзка, за този размер, първоинстанционният съд е уважил акцесорния иск, а за горницата над 155,82 лева до пълния предявен размер от 572,81 лева е отхвърлил иска по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД като неоснователен и недоказан, като посочените правни изводи се споделят изцяло от въззивния

съд.

Поради изложените правни изводи, въззивният съд намира, че първоинстанционният съд е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт и в частта, с която е отхвърлен предявеният иск за разликата над уважения размер до пълния претендиран размер от 572,81 лева като неоснователен.

Поради съвпадане на изводите на настоящата въззивна инстанция с тези на първоинстанционния съд, обжалваното решение, като правилно и законосъобразно следва да бъде потвърдено изцяло, в това число и в частта относно присъдените с решението разноски на страните, дължими с оглед изхода на спора.

По разноските във въззивното производство:

При този изход на спора, с оглед неоснователността на подадените от страните въззивни жалби, разноските следва да останат в тежест на страните, така, както са направени от тях.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение от 12.07.2021 г. постановено по гр. д. № 41806/2019г. по описа на СРС, I ГО, 31 състав.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС по правилата на чл. 280 ГПК в едномесечен срок от връчването на препис на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____